

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

จากบทบัญญัติทั้งหลายที่กล่าวมาแล้ว หากพิจารณาเจตนารมณ์ของกฎหมายก็จะพบว่า มีหลักการและเหตุผลที่เป็นไปในทำนองเดียวกัน กล่าวคือ การกระทำความผิดอาญาที่ผู้กระทำและผู้ถูกกระทำซึ่งเป็นบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นการกระทำระหว่างสามีภริยาหรือเป็นการกระทำระหว่างเครือญาติกัน บางกรณีผู้กระทำอาจจะกระทำไปโดยถือวิสาสะ หรือเพราะอารมณ์โกรธชั่ววูบ หรือเพราะความพลั้งเผลอ กฎหมายจึงยกเว้นโทษหรือลดหย่อนผ่อนโทษให้ และบัญญัติให้เป็นความผิดอันยอมความได้ แล้วแต่กรณี ซึ่งเหตุผลที่กฎหมายบัญญัติให้ยอมความกันได้นั้นก็เนื่องมาจากเหตุความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำและผู้ถูกกระทำซึ่งเป็นสมาชิกในครอบครัวเดียวกันนั่นเอง ทั้งนี้ เพื่อรักษาไว้ซึ่งความผาสุก ความสงบเรียบร้อย และสถานภาพความมั่นคงในสถาบันครอบครัว แต่อย่างไรก็ดี กฎหมาย (ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายตราสามดวง พระไอยการลักษณะโจร มาตรา 146 ประมวลกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 มาตรา 54 หรือประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 71) ได้บัญญัติไว้เพียงความผิดเกี่ยวกับทรัพย์เท่านั้น ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า ไม่เพียงพอกับปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างสามีภริยาซึ่งเป็นสมาชิกในครอบครัวเดียวกันในสังคมปัจจุบัน เช่น มีการทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกันกัน ไม่ว่าจะเป็เหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจหรือไม่ โดยปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นและพบเห็นได้บ่อยในปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่าปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นแทบจะทุกวันก็ว่าได้ ดังนี้ ย่อมจะส่งผลกระทบต่อจนถึงสถาบันครอบครัว

แม้ในปัจจุบันจะมีการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ออกมาเมื่อไม่นานมานี้ก็ตาม แต่พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวก็อาจจะนำมาคุ้มครองบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร เนื่องจากความรุนแรงที่อยู่ภายใต้กรอบของพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว กล่าวคือ ความรุนแรงที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดอันยอมความ

ได้นั้น จะต้องเป็นความรุนแรงที่ไม่เกินขอบเขตของมาตรา 295 แห่งประมวลกฎหมายอาญา คือ ต้องเป็นการทำร้ายร่างกายหรือทำร้ายจิตใจที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายมากนักเท่านั้น ทั้งนี้ ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

เช่นนี้ หากมีการกระทำความผิดอื่นใดนอกเหนือจากที่กฎหมายข้างต้นบัญญัติไว้ก็ จะต้องมีการฟ้องร้องดำเนินคดีกันไปตามขั้นตอนของกฎหมาย ซึ่งกรณีอาจส่งผลกระทบต่อ สถานภาพความมั่นคงในครอบครัว อาจทำให้ครอบครัวแตกแยก บุตรหลานกลายเป็นเด็กมีปัญหา ขาดความรักความอบอุ่น ขาดการดูแลเอาใจใส่ อาจติดการพนันหรือติดยาเสพติด เหล่านี้ล้วนเป็น สาเหตุที่อาจนำไปสู่ปัญหาอาชญากรรมได้ ฉะนั้น ปัญหาระหว่างบุคคลในครอบครัวจึงเป็นเสมือน จุดเริ่มต้นของปัญหาสังคมด้านต่างๆ เพราะครอบครัวเป็นสถาบันแรกของชีวิตเด็กและเป็นสถาบัน พื้นฐานของสังคมด้วย และจะเห็นได้ว่าในกฎหมายต่างประเทศที่ได้เคยกล่าวไปแล้วนั้นก็มีการนำ เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยามาเป็นเหตุในการบัญญัติความผิดอาญาเช่นกัน นอกจากนี้ ยัง ส่งผลให้คิดริกรโรงรศสคค อันเป็นการเพิ่มปริมาณคดีให้แก่ศาลในทางอ้อมด้วย

5.2 ข้อเสนอแนะ

ผู้เขียนจึงเห็นว่า นอกจากความผิดอาญาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 71 แล้ว ยังมีความผิด อาญาแผ่นดินบางฐานที่อยู่ในวิสัยที่สามารถกำหนดให้เป็นความผิดอันยอมความได้ คือ เปลี่ยน ความผิดอาญาแผ่นดินให้เป็นความผิดอันยอมความได้นั้นเอง โดยที่จะนำความสัมพันธ์ระหว่าง สามีภริยามาเป็นเหตุในการบัญญัติ กล่าวคือ กรณีน่าจะบัญญัติให้ความผิดอาญาแผ่นดินบางฐานที่ ผู้กระทำและผู้ถูกกระทำซึ่งเป็นสามีภริยากันนั้นเป็นความผิดอันยอมความได้ โดยการบัญญัติ เพิ่มเติมเข้าไปในประมวลกฎหมายอาญา ความผิดอาญาที่กล่าวถึงข้างต้น ได้แก่ ความผิดฐานทำร้าย ร่างกายตามมาตรา 295 ความผิดฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือ จิตใจตามมาตรา 390 และความผิดฐานใช้กำลังทำร้ายผู้อื่นไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กาย หรือจิตใจตามมาตรา 391 โดยในส่วนของความผิดฐานข่มขืนใจผู้อื่นตามมาตรา 309 วรรคแรกและ ความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่นตามมาตรา 310 วรรคแรกนั้นเป็นความผิดอันยอมความได้อยู่ แล้วตามมาตรา 321 ซึ่งผู้เขียนเองเห็นว่า ความผิดอาญาทั้งสองฐานดังกล่าวสามารถนำมาเป็น ข้อเสนอสนับสนุนในการที่จะบัญญัติให้ความผิดตามมาตรา 295 มาตรา 390 และมาตรา 391 เป็น ความผิดอันยอมความได้

และด้วยเหตุที่ความผิดอันยอมความได้มีลักษณะที่สำคัญ ก็คือ การอนุญาตให้ผู้เสียหาย เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินคดีและการเคารพการแสดงเจตนาของผู้เสียหายเป็นสำคัญ หากผู้เสียหายไม่พอใจเอาความกับผู้ต้องหา ย่อมทำให้การดำเนินคดีสามารถยุติลงได้โดยไม่ต้องนำคดี ขึ้นสู่การวินิจฉัยของศาล ดังนั้น “การยอมความ” ในคดีความผิดอันยอมความได้ภายใต้เงื่อนไขของ กฎหมาย นอกจากจะเป็นการที่ให้ผู้ได้รับความเสียหายและผู้กระทำความผิดมาไกล่เกลี่ยตกลงกัน อันจะช่วยรักษาสถานภาพความมั่นคงในสถาบันครอบครัวเอาไว้ได้แล้ว ยังเป็นมาตรการเบี่ยงเบน คดี (Diversion) ออกจากระบบมาตรการหนึ่ง อันจะช่วยทำให้สามารถลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล ซึ่งถือเป็นผลพลอยได้อีกทางหนึ่งด้วย

ทั้งนี้ ก็เพราะบริบทของสังคมไทยให้ความสำคัญกับเรื่อง “ครอบครัว” เป็นอย่างมาก เนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่มีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม นอกจากนี้ยังเป็นปัจจัยหลักในการจัดเกลาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งการชำระไว้ซึ่งความ สงบสุขและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคมและประเทศชาติต่อไป